

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
Lars Wallinder
103 33 Stockholm

Remiss av delbetänkandet (SOU 2006:12) Rattfylleri och sjöfylleri

Sjöfartsverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör överväganden rörande sjöfylleri

Sammanfattning

Sjöfartsverket tillstyrker de förslag som läggs fram i delbetänkandet, med följande undantag:

1. Den föreslagna lydelsen av 20 kap. 4 § i lagen om ändring i sjölagen (1994:1009) bör ändras så att all yrkestrafik – oavsett fartygens storlek och maximifart – omfattas av promillegränsen i paragrafens första stycke.
2. Det är enligt Sjöfartsverkets uppfattning oklart om fartygsbegreppet i sjölagen omfattar alla slags vattenburna farkoster, t.ex. svävare och vissa typer av vattenskotrar. Om vissa farkoster faller utanför sjölagens tillämpningsområde, omfattas de följaktligen inte av den reglering som rattfylleriutredningen föreslagit. Sjöfartsverket anser att detta bör beaktas i förslaget till ändring av sjölagen.
3. Den i lagen om ändring i lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov föreslagna möjligheten för Kustbevakningens att ta rutinmässiga utandningsprov bör uttryckligen begränsas till att inte omfatta utländska fartyg under oskadlig genomfart av territorialhavet.

Avsnitt 14.8.1 En promillegräns för sjöfylleri som inte är grovt

Det är en naturlig utgångspunkt för Sjöfartsverket att alkohol och sjötrafik inte hör ihop. Sjöfartsverket anser att en fast promillegräns skulle förmedla

Datum
2006-03-30

Vår beteckning
010201-06-15374

detta budskap samt innebära processuella fördelar när det gäller bevisningen i mål om sjöfylleri och därigenom öka rättssäkerheten. Sjöfartsverket stöder därför rattfylleriutredningens förslag att införa en sådan gräns vad gäller enkelt sjöfylleri. Verket förordar också en avgränsning av tillämpningsområdet för en sådan bestämmelse, med reservation för vad som redovisas nedan.

Avsnitt 14.8.3 En avgränsning av tillämpningsområdet

Förslaget till 20 kap. 4 § tredje stycket i lagen om ändring i sjölagen undantar fartyg under sju meter med en maximifart understigande sju knop samt vissa segelfartyg och fartyg under rodd. Sjöfartsverket föreslår att bestämmelsen ändras så att all yrkestrafik, oavsett fartygens storlek och maximifart, omfattas av den fasta promillegränsen. Antalet fartyg som används i yrkestrafik, med hänsyn tagen till de nu föreslagna begränsningarna, är troligen inte särskilt många. Det finns dock många skäl som talar för att ett generellt krav på nykterhet bör gälla för den yrkesmässiga trafiken till sjöss. Framförandet av sådana fartyg kan framförallt utgöra en betydande risk för andra sjöfarare och/eller ombordvarande då det till exempel inte kan uteslutas att fartygen befordrar passagerare eller farligt gods.

Det ovanstående motiverar, enligt Sjöfartsverkets uppfattning, att all yrkestrafik omfattas av den föreslagna promillegränsen.

Avsnitt 14.8.5 Nödregler

När frågan om en promillegräns till sjöss diskuterats tidigare, har ofta behovet att efter alkoholförtäring flytta förtöjda fritidsbåtar på grund av ändrade väderförhållanden kommit på tal. Sjöfartsverket anser att resonemanget i det rubricerade avsnittet är klargörande och riktigt.

Avsnitt 14.3.2 Fartygsbegreppet

Rattfylleriutredningen redovisar i det rubricerade avsnittet att fartyg, som enligt 1 kap. 2 § sjölagen utgörs av både skepp och båtar, inte definieras närmare i nämnda lag. Rattfylleriutredningen anknuter sedan till de fartygsdefinitioner som återfinns i de internationella sjövägsreglerna, sjötrafikförordningen (1986:300) och lagen (1984:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, (VfL).

Sjöfartsverkets uppfattning är dock att sjölagens fartygsbegrepp inte harmonierar med de definitioner som förekommer i sjötrafikförordningen och VfL. I förarbetena till sjölagen framgår nämligen att med fartyg avses

Datum
2006-03-30

Vår beteckning
010201-06-15374

ett skrovförsett sjötransportmedel med viss konstruktionsmässig manöverförmåga. Det finns däremot inget krav på eget framdrivningsmaskineri.¹ Det har även anförts att sjötransportmedlet skall ha ett skrov som bärs av sjön, vilket innebär att det flyter på innesluten luft, för att omfattas av fartygsbegreppet i sjölagen.² I förarbetena anges även att svävare ej utan vidare kan anses som fartyg i sjölagens mening.³ Detta innebär, enligt Sjöfartsverkets uppfattning, att både sjötrafikförordningens och VlfL:s fartygsbegrepp har givits en vidare innebörd än det som åsyftas i sjölagen. Rent praktiskt kan detta få till följd att vissa typer av farkoster, exempelvis svävare och sjunkande vattenskotrar⁴, faller utanför sjölagens tillämpningsområde. Det faromoment som dessa två typer av farkoster kan utgöra om de framförs av en berusad förare, främst med hänsyn till den fart de kan göra, gör att det bör säkerställas att de faller in under det fartygsbegrepp som gäller för sjöfylleribestämmelsernas tillämplighet.

Sjöfartsverket anser att man bör ta hänsyn till ovanstående i förslaget till ändring av sjölagen för att regleringen skall få önskad effekt.

Avsnitt 14.8.9 Rutinmässiga alkoholutandningsprov till sjöss

Kustbevakningen ges i förslaget till lagen om ändring i lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov möjlighet att företa rutinmässiga utandningsprov. I delbetänkandet anges, i rubricerat stycke, att utländska fartygs rätt till oskadlig genomfart genom territorialhavet inte får begränsas i strid med Havsrättskonventionens bestämmelser. För att underlätta vid tillämpningen av de föreslagna lagreglerna föreslår Sjöfartsverket att en sådan begränsning uttryckligen införs i den föreslagna lagen om ändring i lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov.

I handläggningen av detta ärende, som har beslutats av sjösäkerhetsdirektören Johan Franson har deltagit avdelningsdirektören Kristina Nilsson och juristen Anna Petersson, föredragande.

Johan Franson
Sjösäkerhetsdirektör

Anna Petersson
Jurist

¹ Prop. 1973:42, s 123 och 300

² Christer Rune, *Rätt till skepp*, 2 uppl. 1991, s 17-19

³ Prop. 1973:42, s 123

⁴ Jämför Svea Hovrätts dom 2002-06-26 mål B 4442-01

Datum
2006-03-30

Vår beteckning
010201-06-15374

Kopia:

Näringsdepartementet
Styrelsen
Verksledningen
Stf CI
Samtliga enhetschefer
Samtliga Öir